

GLEMMER DU

TÅRNBY KOMMUNES LOKALHISTORISKE TIDSSKRIFT NOVEMBER/DECEMBER

HANSENS MINDE

Slægtsgården der forsvandt

NUMMER 6 - 2022

Forsidefoto: Maglebylille set fra luften omkring 1950 med gårde, gartnerier og marker samt lufthavnens kæmpe arealer truende ved siden af.
Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B9047 - beskåret

Kilder

Materiale om Hansens Minde – samlet og fortalt af Jan Hansen. 2022.
Bagerst kan du se hvilke kilder han har brugt

Hvis du vil vide mere

Tjek arkivets hjemmeside: lokalarkiv.taarnby.dk

Copyright

Ophavsretten på billederne og illustrationerne tilhører Tårnby Stads- og Lokalarkiv, en anden institution eller en professionel fotograf. Fotografierne må ikke bruges i andre sammenhænge uden tilladelse. Har du brug for et billede eller en illustration, kan du henvende dig til Tårnby Stads- og Lokalarkiv.

For enkelte billeder har det været umuligt at finde frem til den retmæssige ophavsretsindehaver. Dersom Tårnby Stads- og Lokalarkiv krænker ophavsretten, er det ufrivilligt og utilsigtet. Såfremt du mener, der er materiale, der tilhører dig, bedes du derfor kontakte arkiv.hb@taarnby.dk

Tidsskriftet Glemmer Du er udgivet af:
© Tårnby Kommunebiblioteker, Stads- og Lokalarkivet

ISSN 1397-5412

Tidsskriftet GLEMMER DU

Tekst: Jan Hansen – født i Maglebylille

Redaktion: Lone Palm Larsen

Layout: Susan Thrane Lund

Hansens Minde i Maglebylille som det så ud i 1959. **Foto:** Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B5455

HANSENS MINDE

Slægtsgården der forsvandt

Jan Hansen har samlet og nedskrevet gården Hansens Mindes historie. Foruden at han har skrevet om sin slægt fra Maglebylille. Det har han gjort ud fra kilder, sine egne erindringer og familiens fortællinger.

Du kan i Glemmer Du læse om en af de gårde i Maglebylille, der forsvandt med udvidelsen af lufthavnens område. Magle betyder store, så Maglebylille står for store-by-lille. Landsbyen blev i alle tilfælde til den lille i forhold til statens interesser for at udvide lufthavnen.

Du kan se et oversigtskort over Maglebylille på side 27.

OPRINDELSEN

Begyndelsen er som al begyndelse noget fåget. Fakta er, at min tiptipoldefar i 1812 købte matrikel 13d af Maglebylille, hvorpå gården senere blev bygget.

Kort: Geodatastyrelsen. Historiske kort på nettet. Maglebylille 1856-1869.

Denne tiptipoldefar, Peder Nielsen Hedberg, og hans kone, Britta Lene Boberg, stammede fra Sverige og kom til Danmark i slutningen af 1700-tallet. Det nøjagtige årstal kendes ikke, men den ældste søn, Niels, er født i Brahetrolleborg Sogn på Fyn i 1794. Den næstældste søn derimod er født i Kastrup i 1799.

Peder og Britta blev viet på Sankt Hans Hospitals Sogn i Roskilde Amt i 1797. Allerede på det tidspunkt har familien haft en vis forbindelse til Amager, da forloverne var Morthen Sandberg i Kastrup på Amager, og Erland Pedersen i Maglebylille.

Den tidligere landsbyskole i Maglebylille, som blev bygget 1822, blev brugt til beboelse fra omkring 1837. **Foto:** Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B2831 - Beskåret

I Kastrup har Peder Nielsen Hedberg arbejdet som ladefoged på Kastrupgård, hvor han også var indsidder, dvs. han boede til leje. Som nævnt købte han jorden i Maglebylille i 1812, men hvornår familien flyttede dertil vides ikke. Peder Nielsen Hedberg nævnes som ejer af ejendommen i 1816. På det tidspunkt bestod matriklen 13d af Maglebylille af to lodder med hver et hus. I hvilket af husene familien tog bolig vides ikke, men ifølge Maglebylille-bogen blev det nordlige hus ombygget til en gård i midten af 1800-tallet.

I hvert fald omtales familiens bolig i folketællingen fra 1834 som et hus, medens den i folketællingen fra 1840 omtales som en gård, så man må formode, at ombygningen har fundet sted i det tidsrum.

I 1834 er alle børnene flyttet hjemmefra. Den ældste datter, Kirstine, var blevet gift med Carl Magnus Holmberg, som også havde et hus i Maglebylille. Sønnen, Niels, var gårdmand i Kastrup og datteren, Anne Pedersen Hedberg var i 1820 blevet gift med Lars Hansen, som var skolelærer i Kastrup-Maglebylille Skole samt kirkesanger i Tårnby. Lars Hansen var fra Hvissinge i Glostrup Sogn.

GÅRDEN I FAMILIEN HANSENS EJE

Peder Nielsen Hedberg døde i januar 1842 og en måned senere blev gården overtaget af svigersønnen Lars Hansen, som også flyttede ind på gården med sin familie. Det passede imidlertid ikke skolekommissionen. De mente, at der var bopælspligt på skolen, som lå en lille kilometer fra Maglebylille mellem Kastrup og Maglebylille. Derfor måtte familien flytte tilbage til skolen.

Derefter har Peder Nielsen Hedbergs enke, Britta Lene Boberg, boet alene med nogle tjenestefolk på gården. Britta Lene Boberg døde 1848, og hvem der herefter boede på gården, vides ikke med sikkerhed før i 1870. Men jeg tror, at det er lykkedes mig at bringe lidt mere klarhed i sagen.

Gadekæret i Maglebylille med storkestenen i forgrunden, hvor folketroen var, at unge piger, der trådte på stenen, fik besøg af storken dvs. de blev gravide. Selve vanddammen i landsbyen blev brugt til alt fra vask af vogne over iblødsætning af træ og siv til vanding af dyrene – foruden det sociale som samlingssted.
Fotograf: Carl Flensburg **Foto:** Tårnby Stads- og Lokalkarkiv, B4546 - Beskåret

Peter Emil Hansen fra Maglebylille blev gårdejer af Hansens Minde fra 1861. Fotograferet i 1880'erne. Fotograf: Chr. Neuhaus. **Foto:** Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B4893 - Beskåret

Ved at sammenligne de forskellige gårdes beboere i folketællingen fra 1850 med ejerlisterne i Maglebylille-bogen fandt jeg frem til et par, som boede en gård, men ikke var dens ejere.

Det drejer sig om Ole Mogensen på 46 år fra Sverige, om hvem der i folketællingen står: ”Smedesvend, opsynsmand med gården, husfader”, og hans kone Sophie Scherff på 29 år fra København. Det forleder mig til at tro, at Ole Mogensen har boet på gården, så den ikke skulle stå tom, da ejeren, Lars Hansen jo boede på skolen.

I senere folketællinger er det ikke lykkedes mig at genfinde Ole Mogensen eller Sophie Scherff. I folketællingerne fra 1855 og 1860 er opført en gård i Maglebylille, som ikke er beboet. Jeg formoder, at det drejer sig om Hansens Minde, da jeg har kunnet tilordne ejere til de øvrige gårde.

I folketællingen fra 1845 omtales Britta Lene som enke og under erhverv står der, at hun ”Nyder aftægt af stedets ejerinde”. Det stemmer ikke umiddelbart overens med, at det er Lars Hansen, der er opført som gårdens ejer, men man kan formode, at Britta Lene troede, at det var datteren, der ejede stedet.

Lars Hansen ejede i øvrigt endnu en ejendom i Maglebylille, nemlig matriklen 13k, som vi senere kender under betegnelsen ”Theges hus”. Her boede hans datter Dorothea Birgitte Hansen og hendes efterkommere.

Ellen Nielsen fra Kastrup blev gift med Peter Emil Hansen i 1862. Hun kom til at bo på Hansens Minde i Maglebylille. Fotograferet i 1880'erne. **Fotograf:** Chr. Neuhaus.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarliv, B4892

EJENDOMMEN UDVIKLES

Man kan imidlertid formode, at Lars Hansens søn, Peter Emil Hansen født 1828, flyttede ind i begyndelsen af 1860'erne. Fakta er, at han overtog gården den 17. januar 1861, efter faderen var død året før.

Desuden ved man fra folketællingen fra 1860, at Peter Emil boede sam-

men med faderen på skolen hos Lars Hansens yngste datter, Thora Helene Hansen, som var gift med Chrilles Pedersen Backer. Familien var under alle omstændigheder flyttet fra skolen efter faderens død, da det var en tjenestebolig, som skulle stå til rådighed for Lars Hansens efterfølger i embedet. Peter Emil blev den 9. oktober 1862 gift med Ellen Nielsen fra Kastrup.

Gården blev ombygget i 1863 og fik det udseende som kendes fra 1900-tallet, en fir-længet gård, hvor stuehuset havde tegltag, medens udlængerne havde stråtag. Den oplysning beror dels på, hvad min far har fortalt mig, dels på beskrivelsen i brandforsikringstaksationen fra 1863, hvor det bl.a. er nævnt, at stuehuset var nyopført. Ombygningen af gården blev ifølge Maglebylille-bogen påbegyndt i 1859.

I den følgende tid udvikledes ejendommen til en gård med et stort jordtilliggende, og den blev sandsynligvis en af de største i byen. Hvor stort område, den rådede over, har jeg ikke kunnet opspore, men det har sik-

kert været en del større end det område, den dækkede i den tid, jeg kan huske, idet lufthavnen allerede før min tid inddrog en del jorde øst for byen bl.a. strandengene.

Peter Emil og Ellen fik ni børn, hvoraf i alt fald syv blev voksne og gift, flere af dem på gårde i Maglebylille og Tømmerup. Umiddelbart kan jeg fortælle, at Niels blev gift ind på Bregnegård og Marchen blev gift ind på Søndergård, der begge lå i Maglebylille.

SØNNEN OVERTOG

Overtagelsen af gården skete allerede den 22. januar 1914. Også efter sønnen Christian Hansens overtog gården, spillede Peter Emils enke en rolle i bedriften. Det kan ses af et håndskrevet stykke papir, som jeg fandt i nogle af min fars gamle papirer. Heri solgte enken, Ellen Nielsen,

Beboere fra Maglebylille på skovtur omkring 1895 - en social udflugt i det grønne.
Foto: Tårnby Stads- og Lokalkiv, B10036 - Beskåret

et stykke jord beliggende ved Amager Landevej. Jeg mener, at det må handle om matrikel 13g, altså arealet, hvor bebyggelsen Maglebo ligger i dag. Det slutter jeg af den omstændighed, at naboarealet matrikel 13h stadig blev drevet af familien helt op i 1950erne.

Desuden var en smal strimmel – matrikel 13t af Maglebylille – langs med arealet stadig i familiens eje frem til slutningen af 1950erne, idet det var den strimmel, der gjorde, at far stadig havde en andel i Saltholm. Sagsforløbet har jeg senere fået bekræftet ved et opslag i matriklen. Ifølge den solgte Ellen Nielsen i 1917 arealet til grosserer Carl Knudsen og vinkyper Eduard Jensen, som i 1918 solgte arealet videre til handelsgartner Th. Suhr. Ellen Nielsen døde den 24. marts 1924.

Christian Hansen blev den 26. november 1903 gift med Kirsten Christensen fra Tømmerup. Christian og Kirsten fik to børn, nemlig Anna Gertrud fra 1904 og Georg Peter Hansen fra 1908.

Georg Peter Hansen, som var min far, blev den 7. november 1933 gift med Elly Jensine Erlandsen. Hun var datter af byens karetmager Julius Peter Erlandsen og hustru Astrid Sofie Signe Jensen.

MINE FORÆLDRE

Far har engang fortalt mig om en lille komplikation i forbindelse med hans ægteskab. Min morfar var, som nævnt, karetmager, men han havde også en mindre ejendom. Da den ejendom ikke kunne betegnes som en gård, mente min fars forældre, at det påtænkte parti var upassende. Da min far insisterede, måtte der findes en løsning. Min bedstefar – således kaldte vi min farfar – foretog da, i sin egenskab af byens oldermænd en ny opmåling af min morfars ejendom, som nu pludselig var blevet til en gård. Og dermed var der intet til hinder for det ønskede ægteskab.

I forbindelse med fars og mors bryllup blev der foretaget en mindre ombygning af stuehuset, idet storstuen blev opdelt i en noget mindre storstue samt et soveværelse og et køkken. Dermed var der i huset to lejligheder, nemlig en mindre til mine bedsteforældre i husets sydlige ende bestående af en entre, stue, køkken, soveværelse og resten af storstuen. Derved kom

Hansens Minde som gården tog sig ud i 1945 – efter branden havde haft fat i bygningen. **Foto:** Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B2681

mine forældres lejlighed til at bestå af et vindfang, en gang, køkken og spisekammer, to stuer – spisestuen og den pæne stue, som kun blev brugt ved festlige lejligheder, sove-værelse og barnekammer.

GÅRDEN NEDBRÆNDT

Lørdag den 6. maj 1944 brændte gården. Samtidig brændte Svend Tage Thybos gård, som lå på den anden side af vejen. Svend Thybo var svigersøn til Christian og Kirsten, idet han var gift med Anna.

Af gode grunde har jeg ikke selv nogen erindring om branden, da jeg først blev født året efter, men Svend og Annas to børn, Erik Thybo og Gudrun Petersen, født Thybo, fortæller i Maglebylille-bogen udførligt om branden, som de oplevede den.

Selv om stuehuset blev reddet, var det ubeboeligt, og familien flyttede ind hos slægtninge i byen. Farmor og bedstefar boede hos bedstefars bror, Niels, på Bregnegård og mine forældre flyttede ind hos min mors forældre sammen med mine to ældre søstre, Aase fra 1935 og Kirsten fra 1940. Den udflytning varede til august samme år. Den 16. april 1945 blev jeg født.

I sommeren 1944 blev gården genopbygget, idet stuehuset blev repareret, og der blev opført en ny vinkelbygning, der rummede lokum, cykelrum, brænderum, vognport, stald med plads til tre heste og en grisesti, et hønsehus, garage grøntsags-rum, spirerum, vaskerum og karlekammer. Det er på denne gård, at jeg er vokset op – og som jeg holdt meget af.

Maglebylille havde krigen tæt inde på livet på grund af lufthavnen og den ekstra patruljering. Fotograferet i 1941. **Foto:** Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B8988

EKSPPROPRIATION

Det var selvfølgelig hensigten, at far skulle overtage gården efter bedstefar, men så langt kom det aldrig. I 1947 blev gården med hele dens tilliggende – undtagen det lille vejstykke matrikel 13t ved Maglebo – sammen med resten af byen eksproprieret af staten med henblik på en lufthavnsudvidelse. En anvendelse som i øvrigt først blev fuldt ud effektueret over tyve år senere. Op gennem 1950'erne foretog man mindre udvidelser af lufthavnen, indtil den endelig udvidelse kom i 1970, hvor hele byen blev jævnet med jorden.

Lufthavnens officielle navn er Københavns Lufthavn i Kastrup, hvilket jeg mener er en tilsnigelse, idet det rettelig burde hedde Københavns Lufthavn i Maglebylille, da omkring 90 % af lufthavnens areal ligger på

Maglebylille jord. Lufthavnen blev oprindelig anlagt på Petersdal, som var en stor gård under Maglebylille.

Da min erindring begynder at sætte ind omkring 1950 havde gården et tilliggende på ca. 13,5 tdr. land. Det areal fordelte sig med ca. 1,5 tdr. land hjemme ved gården på matr. 13d og en del af matr. 111a, et areal ved Lufthavnsvejen bag ved Maglebo nemlig matr. 13h og 13t på ca. 6 tdr. land samt et areal ved Lufthavnsvejen og på Kastrupvej med matr. 120a og et par mindre parceller ligeledes på ca. 6 tdr. land. Det sidste areal udgjordes for størstpartens vedkommende af den tidligere skolelod og blev derfor ofte omtalt som skoleloden.

Tærskværket var hos Hans Christiansen i Maglebylille i 1925. Kornproduktionen på Amager var ikke stor eller vigtig nok til, at hver gård havde sit tærskværk. I stedet for gik man sammen om det. På Amager var det grøntsagerne, der var vigtige. **Foto:** Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B2643

Det var i øvrigt her, at Lars Hansen havde boet og fungeret som skolelærer. Dengang var arealet ejet af byen. Arealet havde far købt af Ejner Christensen, og det blev derfor også omtalt som Ejner Christensens. Det fremgår ikke af ejerlisten i Maglebylille-bogen, at far har været ejer, men jeg har på et tidspunkt set en købekontrakt i fars gamle papirer. I daglig tale blev arealet med skolelodden omtalt som ude i marken, medens arealet ved Maglebo blev omtalt som oppe i marken.

Grønttorvet på Israels Plads fotograferet af Jan Hansen med sit første kamera omkring 1957-1959 – en dag han havde fået lov til at komme med på grønttorvet. Til sin konfirmation i oktober 1959 fik han et nyt kamera. **Foto:** Tårnby Stads- og Lokalkiv, B10263

TRADITIONELT AMAGERBRUG

Efter ekspropriationen var det muligt for de tidligere ejere at forpagte deres ejendomme. Jeg ved ikke om, bedstefar har været forpagter, eller om han overgav driften til far ved ekspropriationen, men i begyndelsen af 1950'erne var far forpagter af ejendommen. Den blev drevet som et traditionelt amagerbrug, hvor man dyrkede grøntsager, som blev solgt på Københavns Grønttorv, som dengang lå, hvor Israels Plads ligger i dag.

I starten kørte far selv på torvet, hvor han havde studeplads J10 på tirsdage og fredage. Hertil benyttedes familiens lille lastbil. Senere blev torvesalget overdraget til en kommissionær. Da far selv kørte på torvet, var det almindeligt, at vi børn hvert år i sommerferien fik lov til at komme med én enkelt gang. Torvehandelen startede kl. 7 og sluttede kl. 9. Derefter var vi på tur rundt til enkelte grønthandlere, som var fars faste kunder, for at levere deres varer. Normalt var vi hjemme igen ved middagstid.

ERINDRINGER FRA MIT LIV PÅ SLÆGTSGÅRDEN

Som nævnt kan jeg for alvor begynde at huske begivenhederne fra ca. 1950, men en del af mine beskrivelser må nødvendigvis tage sin begyndelse lidt tidligere og basere sig således på fortalte fakta.

Min mor døde den 22. oktober 1949 efter nogen tids sygdom. Selve begivenheden husker jeg kun meget sporadisk, og jeg erindrere ikke meget fra perioden, hvor far var alene med os, mens min farmor førte hus for os. Men den 5. juni 1951 giftede min far sig igen. Den nye kone, som altså blev min stedmor var Edith Lillian Alban, som var fraskilt og havde en datter, Grith, på min alder fra sit første ægteskab. Da Grith og jeg var næsten lige gamle, kom vi til at gå i skole sammen. Vores skolegang foregik i Kastrup Skole, da skolen i Maglebylille blev nedlagt i 1937. Min stedmor, som jeg opfattede som og kaldte mor, da jeg knap kunne huske min egen mor, og far fik sammen to børn, nemlig Jens i 1952 og Elisabeth i 1956.

Fra Grith og min skoletid vil jeg blot berette om en enkelt pudsigt episode. Grith var ikke blevet adopteret af far og havde derfor stadig sit døbenavn, Grith Tårnby Jensen. Da vi jo gik i skole sammen og gjaldt som søskende – det var dengang ret ualmindeligt med sammenbragte børn – blev Grith til daglig kaldt Grith Hansen. Det fungerede udmærket i hele vores skoletid, men en enkelt gang skete der alligevel et uheld. Da klassen på et tidspunkt var til undersøgelse hos skolelægen, holdt sygeplejersken navneopråb og læste op direkte fra protokollen:

Grith Tårnby Jensen, kaldet Hansen”.

Alle pigerne i klasse, drengene var af gode grunde ikke til stede, undrede sig såre – og Grith følte sig meget generet.

Familien fra Hansens Minde omkring spisebordet fotograferet af Jan Hansen omkring 1960-1962. **Foto:** Tårnby Stads- og Lokalkarkiv, B10264

JULEN I MAGLEBY- LILLE

Da jeg var barn, havde julen et temmelig fast program i mit hjem. Da min mor var død, fejrede min mormor og morfar julen hos min moster i Højby. I starten kørte morfar selv fra Maglebylille i sin gamle bil, en lille lastbil, hvor

ladet kunne fjernes og erstattes af en kaleche, så det blev til en personbil. Senere kom onkel Henning, mosters mand, for at hente dem.

Men mormor og morfar ville også gerne fejre jul med os, så vi indledte julen med at fejre en mindre udgave af juleaften hos dem den 23. december. Det skulle godt nok ligne en juleaften, men vi begyndte først efter aftensmaden med at drikke kaffe. Derefter blev der danset om juletræet, morfar ville altid slutte med en vild galop rundt om træet, men det ville mormor ikke være med til. Efter dansen blev der delt gaver ud.

Jan og Kirsten på vej hjem fra mormor, der boede i Julius Erlandsens hus også i Maglebylille. Fotograferet i 1947. **Foto:** Privateje

Efter et par timers hyggeligt samvær gik vi hjem og næste dag rejste mormor og morfar til Højby.

Den rigtige juleaften fejrede vi hjemme med hele familien. Vi samledes til aftensmaden hos farmor og bedstefar, der beboede den ene ende af stuehuset på gården. Gårdens storstue hørte til deres lejlighed, selv om betegnelsen storstue er noget overdrevet, idet stuen var blevet reduceret,

da farmor og bedstefars lejlighed blev indrettet i forbindelse med fars og mors bryllup i 1933.

Aftenen indledtes med middagen, som traditionelt bestod af risengrød med mandel, ande- eller gåsesteg og en gang imellem flæskesteg. Så skulle der vaskes op – en ulidelig ventetid for os børn – og først derefter blev der danset om juletræet. Derefter var der gaveuddeling. Medens de øvrige drak kaffe, gik mor, far og os børn ind i mors og fars lejlighed, hvor der i den ”pæne” stue også var opstillet et juletræ. Nu dansede vi igen om juletræet i den snævrere familiekreds, og så var der gaveuddeling igen.

Første juledag var der julefrokost hos farmor og bedstefar i storstuen, og igen var hele familien samlet. Det var en helt traditionel frokost med det store kolde bord og små lune retter. Frokosten begyndte ved middagstid og varede det meste af dagen.

Hjulmager og karetmager Julius Erlandsens værksted i Maglebylille som det så ud i 1959.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B4550 - Beskåret

Anden juledag samledes familien igen, denne gang hos faster og onkel. Traktementet var en almindelig middag, men selskabet var noget afdæmpet efter to dage med megen mad.

En særlig skik i vores familie var englegaven. Inden vi gik seng juleaften, stillede hvert familiemedlem en sko på bordet. Så kom juleenglen i løbet af natten og lagde en lille gave i skoen. Det var oftest en lommebog eller et tegneseriehæfte med Knold & Tot eller Fy & Bi til os børn, og far fik som regel Blæksprutten eller Svikmøllen.

Det skete af og til, at vi tog til gudstjeneste om eftermiddagen juleaftens dag, selvom far mente, at den rigtige julegudstjeneste var om formiddagen første juledag, men der var ikke tid på grund af forberedelserne til julefrokosten.

NYTÅRSAFTEN

I min barndom fejredes nytårsaften på en lidt speciel måde i Maglebylille. Efter aftenmaden samledes byens større børn og unge. Vi drog fra gård til gård, hvor vi afskød fyrværkeri – dengang var kinesere og kanonslag tilladt, hvorpå vi blev budt inden for på et lille glas. Det var som regel kirsebærvin eller saftevand, det var kun meget svagt alkoholisk.

Medens vi sådan drog fra gård til gård, var det uundgåeligt, at vi fik lavet lidt drengestreger undervejs. Vi hængte en havelåge eller et kasseret juletræ op i en flagstang. Vi flyttede en arbejdsvogn hen i den anden ende af byen og lignende forholdsvist uskyldige skarnsstreger. Et fast punkt på dagsordenen var besøget hos vognmand Jacobsen. Han opfostrede grise med madrester fra restauranter og cafeer i København, som han hjembragte i mælkejunger. Disse mælkejunger var normalt opstillet uden for gården. Når vi var på visit nytårsaften, var det en fast tradition, at han sagde:

Nu har jeg givet jer noget at drikke, så lader I vel mine mælkejunger stå?”

Ja, ja, selvfølgelig”

svarede vi, hvorpå vi tog mælkejungerne med, da vi gik og gemte dem et andet sted i byen. Det skete hvert år. Og jeg er overbevist om, at han vidste det og tolererede det.

BEDRIFTEN REDUCERES

Som trækraft i landbruget og til arbejdskørsel havde vi to heste, et par kønne Frederiksborger vallakker, som var helbrødre. Jeg holdt meget af hestene og begyndte ret tidligt at ride på dem, når de arbejdede. På grund af uheldige omstændigheder kom vi af med hestene i 1957-1958 og resten af tiden, hvor vi drev gartneri, lånte vi os til heste, når det var nødvendigt. Det var dog ikke så ofte, da netop i 1957 og 1958 gartneriet i stort omfang blev omlagt, da lufthavnen opsagde forpagtningen på det meste af jorden.

Selvom lufthavnen skulle udvides på Maglebylilles jord, så fortsatte mange gårdejere med at dyrke markerne. Her ses en trædemølle, som hesten trak rundt. Den drev hakkelsesmaskinen i bygningen bagved. Fotograferet i 1946 på en gård i Maglebylille.
Foto: Tårnby Stads- og Lokalarbiv, B2832 - Beskåret

I april 1957 blev forpagtningen af skoleloddet opsagt til ophør den 1. april 1958. Af den grund blev der på arealet ikke dyrket grøntsager men korn i 1957, da far mente, at en intensiv behandling af jorden ikke kunne betale sig. Samtidig blev udnyttelsen af arealet hjemme ved gården øget, idet man anskaffede mistbænke, så der kunne dyrkes finere grøntsager, idet man dels selv fremavlede de planter, som skulle udplantes på markerne og bagefter kunne man dyrke meloner.

I sommeren 1957 blev den ene af hestene aflivet, en omstændighed der gik mig meget på, da jeg følte en vis skyld i, at hesten måtte aflives. Sagen

Lufthavnen i 1936, da man kunne gå langs strandkanten på strandvejen. Med tyskernes besættelse af Danmark i 1940 blev lufthavnen udvidet, og området blev utilgængeligt. **Foto:** Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B8608

var, at hesten på et tidligere tidspunkt havde fået en skade på det ene ben, en omstændighed, som ikke generede den, hvis den blot blev skånet en smule og som intet betød til daglig.

En dag i sommerferien havde far og jeg været i marken – vi børn deltog i arbejdet i begrænset omfang. Far havde med et roejern luget i blomkålen, som vi dyrkede i stort omfang på arealet ved Maglebo, da der dér var mulighed for vanding, og jeg havde radrenset ligeledes i blomkålen med netop den hest som trækraft. Jeg var på det tidspunkt 12 år og kunne lige netop håndtere en radrenser, håndtagene var dog anbragt ca. i højde med mine skuldre, men det lykkedes mig dog at slæbe radrenseren over i næste række ved enderne, hesten ventede tålmodigt så længe. Da vi skulle hjem til middag, red jeg på hesten, og far cyklede. Da vi nåede Kastrupvejen satte far sit roejern fast i hestens skagle, så den kunne trække ham på cyklen. Der var det år påbegyndt nogle anlægsarbejder på lufthavnen, og der var en del lastbiltrafik på vejen. Hestene var normalt ret trafiksikre, men alligevel blev hesten forskrækket og tog et spring frem. Far tabte roejernet, som ramte hesten på benene og fik den til at løbe endnu hurtigere. Jeg kunne ikke stoppe den. Og jo hurtigere den løb, jo mere slog roejernet på benene, og jo hurtigere løb den. Jeg klamrede mig fast, men da vi nåede Maglebylille, og hesten drejede om hjørnet i fuld fart, måtte jeg give op. Jeg faldt af. Hesten fortsatte ud på lufthavnen, da lågen stod åben. Den blev kort efter indfanget igen, men den gamle benskade var brudt op igen, og den måtte aflives. Ud over et par skrammer kom jeg ikke til skade.

Senere kom der andre hestekræfter til gården. Her er Jans far, Georg Peter Hansen omkring 1960-1962 på gårdspladsen til Hansens Minde. Han var på vej til arbejde, gården var blevet til en fritidslandbrug. **Foto:** Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B10265

Da vores areal næsten ville være halveret til næste forår, besluttede far, at vi fremover skulle klare os med en hest. Det gik udmærket resten af året, men om vinteren døde den anden hest i stalden og fremover klarede vi os med lånte heste.

Så skete det, at lufthavnen om efteråret opsigde forpagtningen på arealet ved Maglebo til ophør den 1. april 1958. Det var en klar overtrædelse af den et-årige opsigelsestid, og da far allerede havde forberedt tilplantningen og tilsåningen af arealet udbetalte lufthavnen erstatning for den utidige opsigelse.

Nu var der kun marken hjemme ved gården, ca. 1,5 tdr. land, tilbage, og det var for lidt til, at familien kunne leve af det. Far og mor tog derfor arbejde uden for hjemmet. Far fik arbejde på frilageret hos Philips i Sundby, og mor fik et kontorjob i Tårnby.

Samtidig fortsatte vi dyrkningen af jorden omkring gården som fritidslandbrug. Antallet af mistbænke blev forøget, så melondyrkningen kunne udvides. Det gav mig arbejde gennem sommeren med at åbne vinduerne om morgenen og lukke dem om aftenen samt med vanding af melonerne.

Melönhøsten fra dagen før blev opbevaret i et badekar med vand, som stod i grøntsags-rummet. Sådant blev det rum kaldt, hvor vi normalt klargjorde grøntsagerne til at komme på torvet. De lå i vand, da de dels skulle holde sig friske og dels skulle de vaskes inden de blev pakkede til torvet. Jens og en legekammerat kom ind rummet og opdagede, at når de prikede til melonerne, sank de ned for kort efter at dukke op igen. Det var sjovt, men uheldigvis benyttede de en kniv, som havde ligget i rummet,

Tegltaget på Hansens Minde – gården der i 1944 havde været udsat for en kraftig brand. Fotograferet omkring 1960-1962. **Foto:** Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B10266

Næsten hele Maglebylille blev nedrevet i forbindelse med lufthavns udvidelsen omkring 1970. Her ses nedrivningen af Søndergård. **Foto:** Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B1476

til at prikke med, hvorfor samtlige meloner blev beskadigede. Dermed var en dags høst blevet usælgelig. Hvilken straf Jens fik, erindrings jeg ikke, men den har kunnet mærkes.

I forsommeren 1961 fik gården en grundig overhaling i anledning af Kirstens bryllup. Murene blev kalket, vinduer, døre og porte blev malet. Da far ikke så gerne ville gå i højden, blev det min opgave at kalke gavlene og skorstenene, samt male de vinduer, som sad oppe i den øverste del af gavlene. Det blev ligeledes min opgave, da et par tagsten på stuehuset var faldet ned under et stormvejr, at anbringe de nye tagsten. Ved den lejlighed konstaterede jeg – i øvrigt uden at have faglig kompetence, at medens teglstenene på den side af stuehuset, der vendte ud mod vejen var intakte og normale, så var teglstenene på gårdsiden lagdelte og smuldrede forholdsvis let ved berøring. En forskel, som jeg konkluderede, stammede fra branden i 1944, hvor gårdsiden af huset blev udsat for den

stærke varme, som branden udviklede. Da taget i øvrigt var tæt, så man dengang ingen grund til at udskifte det.

FAMILIEN FORLADER MAGLEBYLILLE

I begyndelsen af 1960erne var det klart, at der ikke ville være nogen fremtid i at drive gartneri i Maglebylille, så det var ganske udelukket, at jeg senere skulle overtage forpagtningen af gården, hvilket jeg ellers havde ønsket, fra jeg var ganske lille. Jeg fortsatte derfor min skole-

gang ved at gå i gymnasiet med henblik på en videregående uddannelse af en eller anden slags. Jeg blev senere bygningsingeniør, men det er en anden historie.

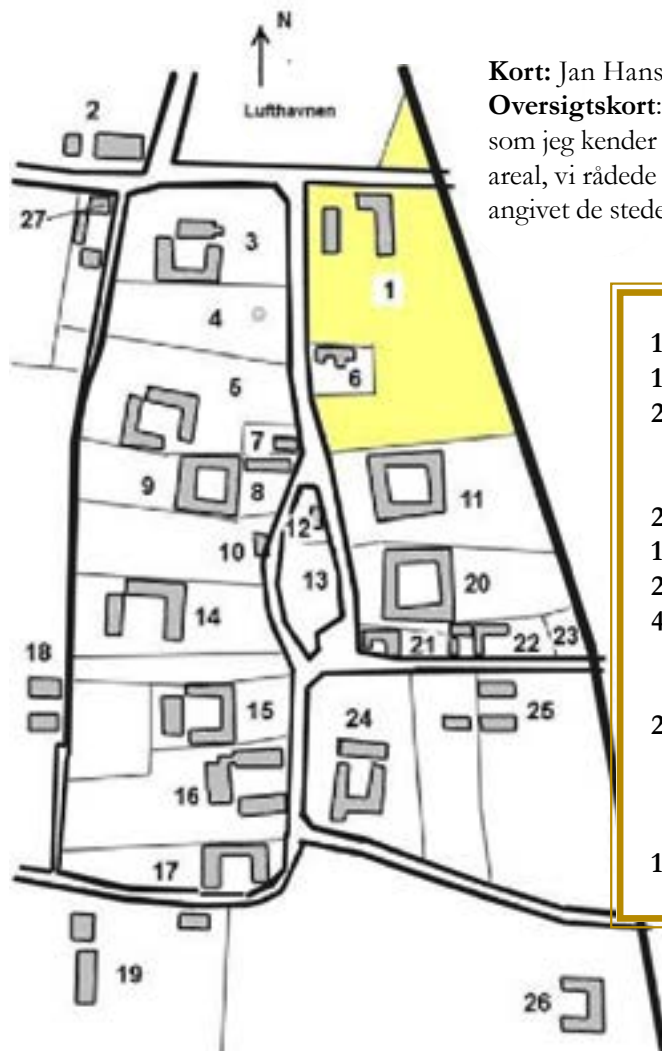
I foråret 1962 skete det, at mormor Alban omkom ved en flyveulykke i Afrika. Nu stod lejligheden i villaen på Frederiksberg ledig, og da mors bror ikke ønske fremmede lejere i villaen, fordi hans stilladsfirma havde kontor og oplagsplads dér, blev far og mor bedt om at flytte ind i lejligheden. Samtidig fik både mor og far arbejde i onkel Knuds stilladsforretninger. Det blev derfor besluttet, at familien skulle flytte, hvilket skete den 4. maj 1962.

Herefter overtog min fætter, Erik Thybo, forpagtningen og driften af jorden og udhusene, medens stuehuset blev lejet ud til beboelse for ansatte ved lufthavnen. Den tilstand varede, indtil gården sammen med resten af Maglebylille blev jævnet med jorden i 1969-1970 for at gøre plads til lufthavnen.

Hermed slutter beretningen om slægtsgården Hansens Minde, der var i slægtens eje i 135 år – fra 1812 til 1947. Derefter blev den forpagtet i endnu 15 år, altså en samlet periode på 150 år.

KILDER

- Inger Kjær Jansen og beboere fra Maglebylille: Maglebylille - den levende landsby. Stads- og Lokalarkivet 2010.
- Poul Feldvoss og Inger Kjær Jansen: Sognets Skole. Sognets Skole - Tårnby skolehistorie fra 1814 til århundredskiftet. Tårnby Kommune 2014.
- Stadsarkivar Henning Bro, Frederiksberg Stadsarkiv m.fl.: Over Øresund før broen. Lokalhistoriske Arkiver i Storkøbenhavn 2000.
- Statens Arkiver: Diverse folketællinger og kirkebøger.

Kort: Jan Hansen

Oversigtskort: En tegning af Maglebylille, som jeg kender byen. Det gule felt er det areal, vi rådede over i byen. På kortet er angivet de steder, der er omtalt i beretningen.

- 1 Hansens Minde
- 10 Theges hus
- 21 Min mormor og morfars hus – Astrid og Julius Erlandsen
- 22 Morfars værksted
- 16 Bregnegård
- 26 Søndergård
- 4 Grunden hvor Svend Thybos gård lå inden branden i 1944
- 2 Thybos nybyggede beboelseshus, den store lade lå der i forvejen
- 15 Vognmand Jacobsen

TÅRNBY STADS- OG LOKALARKIV

På hjemmesiden "lokalarkiv.taarnby.dk" kan du finde flere historier.

TÅRNBY-RUMMET, HOVEDBIBLIOTEKET

En del materiale kan du finde i Tårnby-rummet på Tårnby Hovedbibliotek, Kamillevej 10

De lokalhistoriske fotografier fra Tårnby kan du se på "arkiv.dk"

MIDT PÅ AMAGER OG KASTRUP GLAS

på Kastrupgårdsamlingen, Kastrupvej 399
På "kastrupgaardsamlingen.dk" kan du se åbningstiderne.

UDSTILLINGSCENTRET VED DIGET

på gården Ved Diget 26
På "lokalarkiv.taarnby.dk" kan du se åbningstiderne.

Hansens Minde fra Maglebylille set fra luften i 1945.

Foto: Tårnby Stads- og Lokalarkiv, B2680

Skriv om din barndom og ungdom i kommunen

Du er meget velkommen til at skrive din historie til arkivet. Det kunne være om, hvad du gik til i din fritid, om besøg hos venner og veninder, hvad ferierne gik med. Fortæl om hvordan det var at vokse op i de nye villakvarter på den tidligere landbrugsjord.

Du kan også fortælle, hvad du ved om de billeder, der er i dette Glemmer Du. Skriv til arkivet på arkiv.hb@taarnby.dk og fortæl din egen historie.